

Uittreksel Archief Notulenboek 001 Oprichting Verenigde Chr. Gemeente te Dokkum

Vooraf: (zie ook Keune pag. 16.17)

Sept. 1796 Brief AV Remon. Broederschap met uitnodiging aan alle prot. Kerkgenootschappen zich te verenigen op de grondslag van het gemeenschappelijke geloof in J.C. Binnen deze eenheid zou ieder in eigen zaken van "beschouwelijke" aard volkomen vrijgelaten moeten worden.

1796 Rem. Gem. Dokkum vacant

1797 Dpsgez. Gem. Dokkum vacant

Notulenboek pag. **1 t/m 21** van Remo's Dokkum

In oprichtingsvergadering van 19 en 21 oktober 1797 worden 12 art. geformuleerd (pag.7-11)

w.o.: - Naam: Chr. Verenigde Gemeente;

- Enige regel voor geloof en leven is de leer van J.C.
- Ieder wordt vrijgelaten zelf te zoeken, ook t.a.v. volwassen- en kinderdoop.
- Alle manl. leden hebben één stem bij het kiezen v.e. leraar uit de nominatie. De allereerste benoeming moet goedgekeurd worden door beide gemeenten.
- Schade en baten van elk der gemeenten moeten samengebracht worden.
- Als de vereniging goedgekeurd is in Dokkum moet dit voorgelegd worden aan de Remon. Sociëteit i.v.m. subsidie tractement leraar.
- Wanneer geen akkoord komt van Rem. Soc. , komt er geen vereniging.

Dit wordt vrijwel unaniem goedgekeurd, over benoeming van leraar wil men nog nadere info.

22 okt. 1797 volgt stemming bij Dpsgez. Voorzitter J.M. Romkema:

Er zijn 26 mnl. leden aanwezig, 2 verlaten de zaal, 24 stemmen in.

Dan volgt gezamenlijk overleg t.a.v. benoeming Leraar (art. 8 en 9, zie boven). (Dpsgez. Nelis vd Werf en Sikke Rekker) Men beslist tot:

- Elke Kerkenraad zal 3 pp. nomineren
- Elke kerkenraad zal hieruit schrappen die niet goedgekeurd worden.
- Als er meer dan 3 overblijven, wordt er verder geschrapt, bij minder dan 3 wordt aangevuld.
- De 3 genomineerden worden 1 voor 1 voorgesteld aan beide gemeentes.
- Bij verwerping van 1 of meerdere wordt nominatie weer aangevuld tot 3.
- Dan beroepingspreek van elk der genomineerden, waarna benoeming volgt.

Deze uitslag wordt (zie art.11 boven) verzonden naar Remon. Soc. t.a.v. Ds. Stuart in een brief, waarin alle redenen uit de uitnodigingsbrief van sept. 1796 worden onderschreven. Maar wel zijn "enige artikelen ontworpen om de vereniging van 2 gemeentes ten volle te behagen in de geest v.h. gedane voorstel".

Pag. 16: We moeten geen nieuw bondgenootschap aangaan, maar echte nieuwe vereniging stichten. 15 leden (Rem.) gaan op in groep van 80 pp.(Dpsgez.)

De reden is "zucht tot behoud en bloei van de gemeente".

Pag. 18: We kunnen a.d. oprechtheid van Uw brief niet twijfelen en vertrouwen erop dat U (Rem.) geen bezwaren zult maken.

Men vraagt nog de jaarlijkse subsidie van 550 guldens aan de Ver. Chr. Gem. te blijven fourneren. Zonder dit zou de nieuwe vereniging sowieso mislukken. "We hebben verder niets geëist dan we normaal plachten te doen".

Men wil wel vrij zijn in de keuze v e leraar. Voorheen moest dit overlegd worden met de Amsterdamse en Rotterdamse kerkenraden v.d. Remon. Broederschap.

De Dpsgez. Gem. kan niet beschouwd worden als overgegaan zijnde tot de Rem.Gem., noch deze tot de Dpsgez. Gem.

Brief is ondertekend op 27 okt. 1797 door de remonstr. kerkenraadsleden: Sterke Schonegevel, Tako Schonegevel en Thijs Feenstra.

Pag 21. Reactie op deze brief.

Men is van mening "dat de Vader van allen de pogingen zegende met het gevolg dat wij in zijne dienst niet geheel vruchteloos arbeiden. Immers uit uw brief hebben wij gemeend te mogen opmaken dat deze christenen (nl. de Dpsgez. te Dokkum) met ons en onze ganse Broederschap in hetzelfde onzes oordeels zo zeer rechtmatig begrip dat allen die J.C. belijden welke onderscheidenheden van meningen omtrent het leerstellige onder dezelve ook plaats mogen hebben, tot één lichaam behoren, dat het einde des gebods liefde is". Etc.

Maar wat onze rechtmatige blijdschap onvolkomen maakt mogen wij voor Ulieden niet verbergen: als wij het wel gevat hebben zoudt Gijlieden van het lichaam onzer Broederschap worden afgesneden en al zoo verenigd een geheel nieuwe gemeente uitmaken".

Dit is uiteraard geheel tegen de bedoeling van de uitnodiging in. De bedoeling is te verzamelen, niet verder te verstrooien. De Broederschap verklaart zich juist gereed om met elk genootschap de nauwste vereniging mogelijk te maken met wederzijdse aflegging van alle onderscheidenheid en tot een alleszins gelijkvormig genootschap te verenigen. Ze beschouwt zich alzo en kan zich vooralsnog niet anders beschouwen, dan als het middenpunt v.d. zo gewenste vereniging, de aanleidende en tot nog toe enig werkende oorzaak te bevorderen, en zo mogelijk ter voltooiing v. dat gezegende werk. "Dan kan de Br.schap toch niet willen dat zij een aanvang maakt met zichzelf te slopen. Want broeders, wat zouden de gevolgen zijn wanneer volgens het tussen ulieden en de Dpsgez. gem. te Dokkum beraamd ontwerp de kerken onzer broederschap zich van elkaar losmaakten en deze ene met ene Dpsgez., gene met een lutherse, een andere met een contraremonstrantse gemeente etc., die op deze-, gene op andere voorwaarden zich afzonderlijk verenigden, terwijl de noodlijdende gemeenten hier en daar op zichzelf mochten blijven. Etc etc."

Pag. 26-31 "Doch hieromtrent(= de noodzakelijke afscheiding) staan wij in een gans tegenovergesteld begrip. De enige redenen dat gij afzondering van het lichaam onzer Br.schap als een noodwendig gevolg uwer vereniging met d. Dpsgez. gem. te Dokkum beschouwt zijn de naam v. Remonstrants benevens de wetten onzer Br.schap. Geen van beide redenen behoren tot dat einde in aanmerking te komen. Is het waar dat de verenigde gemeente te Dokkum na het verwisselen der onderscheidende benamingen die zij van elkaar afgezonderd nog draagt, met dien van christelijke in de echte zin ene remonstrantse zijn zal, zo vragen wij ons af welke reden er dan zij dat dezelve zich als van onze Br.schap afgescheiden wil hebben aangemerkt. Gij schrijft: de Dpsgez. gem kan niet beschouwd worden als overgaande tot de Remonstrantse noch deze tot de Dpsgez. Het zij zo. Maar moet de verenigde gemeente daarom haare vorige betrekkingen zowel v.d. ene als andere kant afbreken?

Want dat de Br.schap niet ten volle bereid zijn zoude om d. naam van remonstrants met die van christelijk te verwisselen, daartegen getuigen de openlijke en plechtige verklaring door ons gedaan in de alg. brief v.d. 10^e september 1796 en in de nadere verklaring v. aug. 1797.

De dpsgez.gem. alzo met Ulieden en door Ulieden met ons zich verenigende zal en kan rechtmatig niet anders beschouwd worden dan als ene chr. Gem. met een andere chr. Gem. en daardoor met een chr. Br.schap zich verenigd evenals gijlieden met haar en door haar met hare Br.schap of zo haar genootschap anders heten mag.

Natuurlijk zou de Dpsgez.gem. met ulieden en door Ulieden met onze Br.schap zich verenigende, zich aan onze wetten moeten onderwerpen. Maar aan welke wetten? En hoe? En zonder hare vrijwillige aanneming? Geenszins. Dit zou een onredelijke vordering zijn.

Maar daar geen enkel genootschap zonder orde, en geen orde zonder wetten kan bestaan en gijlieden reeds metterdaad getoond heeft door de met ulieden ontworpen artikelen van overeenkomst volkomen bereid te zijn om zich aan de orde tot instandhouding der vereniging te onderwerpen, kunnen wij niet zien dat de

noodzakelijkheid daarvan enige reden kan opleveren om v. onze Br.schap afgescheiden te blijven.”

Helaas kan er wegens drukke werkzaamheden van de gemachtigden geen afvaardiging naar Dokkum gestuurd worden, dus moeten de onderhandelingen wel schriftelijk. Maar “wij kunnen u en de dpsgez. broederen verzekeren dat van onze kant de meest mogelijke toegewendheid zal worden betracht, gelijk wij zulks, wat het financiële aangaat ook verwachten mogen. Ook zullen we gene moeite sparen om de dienst bij ulieden zodra mogelijk te doen waarnemen” ofschoon daartoe door het gebrek aan proponenten weinig uitzicht is.

Ondertekend door Frans Lorié, scriba Den Haag uit naam van de gecommiteerden der Remon. Br.schap ter waarneming van derzelve in- en uitwendige belangen. 22 dec. 1797

Deze brief wordt op 6 jan. 1798 overhandigd aan de Dps.gez. kerkenraad met het verzoek nog geen leraar te beroepen en het antwoord op hun antwoordbrief af te wachten.

Antwoord v.d. remonstr. Gemeente Dokkum 6 jan. 1798

“Wij hadden gehoopt dat de brief van ulieden de vereniging een stap verder gebracht zou hebben”. Natuurlijk willen wij enige verbintenis hebben want anders kunnen wij niet op subsidie hopen. “Maar het was en blijft de vraag welke verbintenis en omtrent welke wetten van orde men zoude kunnen overeenkomen”.

Blz. 32: Wij oordeelden dat de nieuwe gemeente niet aan alle wetten der Br.schap onderworpen kan worden bv. in de keuze eens leraars zich te moeten beperken tot de kweekschool der remo's . Ook hier is het alleen doenlijk schriftelijk de onderhandelingen te volgen, ofschoon wij bijna wanhoopen het gewenste doel te bereiken nu er in 2 maanden niets gevorderd is. Wil voor uwe geest houden dat de kans tot vereniging thans gunstiger is dan zij ooit zal worden en dat de dps.gez. gemeente ons dringt tot een spoedig besluit.

De verenigde gemeente moet

- 1) staat kunnen maken op de jaarlijkse subsidie en 2) volkomen vrij zijn met het beroepen van een leraar.

Namens de kerkenraad der Remo's te Dokkum, St. Schonegevel, Thijs Feenstra, Taco Schonegevel. 6 jan. 1798

Antwoord op 8 febr. 1798

Ook zij spreken hun leedwezen uit over de noodzakelijkheid van een trage briefwisseling (ook door de verspreidheid der gecommiteerden) en de misvattingen die er het gevolg van zijn.

Maar men verklaart dat de punten die genoemd zijn: de jaarlijkse subsidie en de vrijheid van beroep, buiten hun last ligt en dus niet door hun kan worden afgedaan. Zij kunnen in deze niet op het besluit van de Sociëteit vooruitlopen omdat het ook een vernietiging van het bijzonder verdrag tussen haar en uwen gemeente aangegane verdrag leidt. Maar er komt een vervroegde buitengewone samenkomst der Sociëteit op 17 april a.s. te Rotterdam. Er wordt een voorstel vanuit Dokkum verwacht voor deze vergadering. Ondertekend door M. Stuart, Amsterdam 6 febr. 1798

Blz. 37: N.a.v deze brief wordt besloten Ds. Cornelis van Schoene, Remo predikant te A'dam te schrijven om in de alg. vergadering van 17 april a.s. voor te stellen: “Ampele magt te verlenen a.d. Commissie der Rem.Br.schap belast met de zorg voor derzelve in- en uitwendige belangen om namens de Br.schap met de remon. en dpsgez. gemeenten te Dk. te kunnen handelen over de vereening dier 2 gemeenten en alzo verenigt met de Rem. Br.schap en finaal te kunnen sluiten op zodanige voorwaarden als

genoemde Commissie aan de ene kant en de 2 gemeenten ter andere zijde zullen overeenkomen”.

30 april 1798 ontvangt men de uitslag der deliberatiën der Sociëtietsvergadering: de machtiging van de afgevaardigde Commissie is rond. (geschreven de 26^e april door J.A. Boom scriba te Rotterdam)

28 april schrijft Ds. Stuart dat hij en ds. A. Stolker zich spoedig op reis naar Dokkum zullen begeven om persoonlijke onderhandelingen te openen.

Op 8 mei komen ze aan in Dk en op 10 mei 1798 verschijnen zij ten huize van Sterke Schonegevel in een gecombineerde vergadering , bestaande uit leden van de remonstr. en dpsgez. kerkenraden, benevens de 2 gecommiteerden. Deze vergadering is belegd volgens Taco Schonegevel met het oogmerk om voorwaarden tot vereniging te beramen en zo mogelijk provisioneel te besluiten. Men gaat over tot de beoordeling van pointen van vereniging door de 2 gecommiteerden der Soc. ontworpen en uiteindelijk wordt met alg. stemmen het navolgende conceptcontract van vereniging (29 artikelen) goedgekeurd.

Art.1: Naam zal zijn de Veereinigde doopsgez. en remonstr. Gemeente te Dockum, genaamd de Christelijke.

Art.2: Het hoofddoel der gemeente moet zijn aansporing tot en bevordering van deugdbetrachting op chr. overtuiging gevestigd.

Art. 3: De H. Schrift zal de enige regel zijn voor het geloof en leven v.d. leden.

Art.4: Voor zover deze gene nadelige invloed hebben op deugd en goede zeden worden de gevoelens der leden volkomen vrij gelaten, dewijl alle bepalingen daaromtrent nadelig zijn voor de ontwikkeling v.h. verstand en ieder zelf voor zijn begrippen verantwoordelijk is. Dit geldt ook voor de bejaarden of kinderdoop “welks bediening niet zal mogen geweigerd aan degene die gedoopt willen worden of hunne kinderen begeren te laten dopen”.

Art. 5: De plicht eens leraars moet zijn chr. godskennis en evangelische deugd te bevorderen.

Art. 6: De verenigde gemeente zal voor altoos volkomen vrij zijn om een leraar te kiezen, mits gehouden worde uit de zodanigen, die bij enig protestants Genootschap als leraar erkend of daartoe bevoegd verklaard zijn.

Art. 7: De beroeping des leraars zal geschieden op de voorwaarden bij deze overeenkomst tot vereniging bepaalt.

Art. 8: De beroeping zal door de remonstr. Br.schap bekrachtigd en deze bekrachtiging van dezelve gevraagd moeten worden door het rondzenden van 2 beroepbrieven, één aan de kerk in A'dam en één aan die van R'dam welke voor verdere verzending zorg zullen dragen.

Art.9: In die beroepbrieven moet de verenigde gemeente verklaren dat bij de beroeping niet is overtreden enig artikel van overeenkomst tussen haar en de remonstr. Br.schap.

Art. 10: Geen beroep kan bekrachtigd indien bewezen kan worden dat er ongeoorloofde middelen van steun, omkoping of dwang gebruikt zijn.

Art. 11: In elke beroepbrief moet zijn ingesloten een eensluidende en getekende verklaring v.d. beroepen leraar houdende

- 1) dat hij de beroeping onder bekrachtiging der remonstr. br.schap heeft aangenomen
- 2) dat hij z. aan de voorwaarden v.d. overeenkomst inzonderheid art.2,3 en 28 onderwerpt
- 3) dat hij aanneemt het lidmaatschap v.d. Remonstr. Broederschap en derzelven grote vergadering
- 4) dat hij het hele jaar door iedere zondag tenminste één zal prediken.

Art. 12: De remonstr. Br.schap zal a.d. verenigde gemeente ene jaarlijkse toelage geven van 100 gulden om daaruit de bezoldiging des leraars en andere lasten en uitgaven te helpen goedmaken.

Art. 13: De bezoldiging des leraars zal zijn 1000 gulden en vrije woning. Hierboven zal hij niets te vorderen hebben. De gemeente mag dit niet verhogen, voordat zij buiten last der gezegde br.schap is gesteld.

Art.14): Het emeritus- tractement zij 500 gulden.

Art. 15):De weduwe, het kind of de kinderen of die ontbrekende, de erfgenamen v.e. overleden leraar zullen genieten het verdere deel v.h. jaar de bezoldiging waarin de overledene was getreden. De weduwe zal daarenboven genieten een half jaar gratie of een jaar der bezoldiging zoals haar man die genoten heeft.

Art. 16): Na dit half jaar gratie en van dien tijd af te rekenen zal de weduwe genieten jaarlijks 75 gulden, zolang zij leeft of weduwe blijft en niet hertrouwt.

Art.17): Weduwen van emeritipredikanten zullen hetzelfde behandeld worden als weduwen van leraren die in actieve dienst overleden zijn.

Het in art. 15 en 16 gemelde kwart en half jaar gratie zal zolang betaald worden door de gemeente als zij niet verder belast is door een nieuw beroepen leraar. Vanaf diens intrede zal deze last gedragen worden door de Remon. Br.schap.

Art.19): Het jaarlijkse weduwetractement van 75 gulden zal altijd komen ten laste van de gezegde Br. Schap.

Art. 20): De verenigde gemeente zal in geval van "buiten staat geraking eens leraars"geen nieuwe leraar mogen benoemen, voordat de remon. Br.schap de buitenstaat geraakte leraar emeritus verklaard heeft

(blz. 42) art.21): bij de beroeping v.e. leraar zal door de meerderheid der kerkenraad een drietal worden genomineerd. Wanneer dit 3-tal goedgekeurd is door de meerderheid der mnl. leden, wordt daaruit een 2-tal gemaakt en daaruit één tot leraar verkozen.

Art. 22 is er niet.

Art. 23): wanneer alle 3 genomineerden zullen bedankt hebben zal op dezelfde wijze weer een 3-tal en een 2-tal worden geformeerd tot eindelijk de beroeping wordt aangenomen.

Art.24): Bij de verkiezing van de 1e leraar en alleen in dit geval zal de nominatie moeten bestaan uit personen die allen zijn tot genoeg v.d. resp. meerderheid v.d. 2 contracterende gemeenten.

Art. 25):De rem. Br.schap ontheft alle bezittingen v.d. Remon. Gemeente van alle verband waaronder deze liggen uit hoofde van voorheen aan die gemeente gedane onderstand, en zullen de bezittingen voortaan met de bezittingen der dpsgez. gemeente verenigd zijn. Maar mocht de vereniging verbroken worden, zal gemelde br.schap de ingebrachte bezittingen mogen terugvorderen naar evenredigheid.

Art.26): Er wordt terstond na de vereniging een juiste staat van de wederzijdse bezittingen gemaakt en getekend dubbeld a.d. gecommitterden der remon.br.schap gezonden om daar bewaard te worden.

Art.27): De verenigde gemeente zal, zowel als haar leraar, aangemerkt worden als lid der remonbr.schap en tevens trachten om met de dpsgez. Sociëteit van Leeuwarden in dezelfde betrekking te komen als waarin de dpsgez. gemeente tot hertoe op zichzelf gestaan heeft.

Art.28): Zij zowel als haar leraar zal genoeg nemen met de wetten en bepalingen welke bij de beide sociëteiten als regels v. orde en onderlinge overeenstemming in gebruik zijn of verder bij goedvinden van de meeste leden worden aangenomen, echter alleen voor zover zij door de tegenwoordige overeenkomst niet worden weersproken.

Art 29): Op alle de bovenstaande gronden en voorwaarden zullen de wederzijdse gemeenten voortaan slegts 1 enige gemeente uitmaken, welke door enen enige kerkenraad bestuurd zal worden, waartoe terstond tot nadere voorziening de beide kerkenraden tot elkanderen overgaan en zich tot enen raad verenigen zullen.

Dit hele ontwerp zal ter kennis gebracht worden ter goedkeuring aan de 2 gemeenten en aan de Remon.Br.schap en zal na goedkeuring bekrachtigd worden en terstond in werking gebracht.

Aldus gedaan in de gecombineerde vergadering v.d. kerkenraden en de gecommiteerden, gehouden in de bloei maand den 10e. 1798

Was getekend:

Doopsgezinde diaconen: Henck Overbeek, praeses, J.M. Romkema, Focke Ger..., P Eisges,

J.S. Hoekstra

Gecommiteerden: Sikko Rekker, Nelis v.d. Werff

Remon. Diaconen: Sterke Schonegevel, Thijs Feenstra , T. Schonegevel

Remon.Gecommiteerden: A. Stolker en M. Stuart.

Daarna volgen nog 11 artikelen ter nadere bepaling van art. 24 hoe te komen tot het formeren van een 3-tal en een 2-tal en het daaruit verkiezen van een leraar "voor de eerste reis". Dit geldt alleen voor de eerste benoeming!

Dit contract van vereniging wordt door beide kerkenraden voorgelegd aan hun gemeenten en de uitkomst daarvan wordt in een gecombineerde vergadering van diaconen en gecommiteerden (Dpsgez.: Henck Overbeek, president kerkenraad, Jan Romkema, Focke Renders, Jan Hoekstra, Huberd Rekker, Pieter Eesges, Sikke Rekker en Melis van der Werf met Remo: Sterke en Taco Schonegevel en Thijs Feenstra) op 21 mei 1798 gecommuniceerd:

Doopsgez.: na behoorlijk aanzegging op 11 mei aan alle 34 mnl. leden is op 12 mei een vergadering gehouden in de kerk. Gekomen zijn 21 pp., maar één wilde als absent te boek staan en ging voor de stemming weg. De 20 overigen keurden het ontwerp unaniem goed. 2 leden gaven hun goedkeuring schriftelijk, terwijl daarna nog 8 leden tot de Vereniging toetreden en het dus goedkeuren. Alle 30 leden, voorzover zelf geen lid van kerkenraad , geven de kerkenraad opdracht om de vereniging conform dit contract tot stand te brengen. Dit wordt de zondag daarop (20 mei) ook in de kerk bekend gemaakt.

Remonstr: zij hebben tegens zondag den 20sten may een vergadering bijeengeroepen van 6 mnl. leden, waarvan 3 in de stad wonen en 3 daarbuiten. De 3 in de stad hebben het ontwerp eenstemmig goedgekeurd. Dhr. J.K. Feitsma had 16 mei al schriftelijk instemming verklaard en de 2 overige buitenleden (van Rees te Franeker en S. Lamsma te Midlum) hebben per missive hun goedkeuring te kennen gegeven.

Vervolgens wordt besloten deze overeenstemming in kopie te verzenden aan de gecommiteerden uit de commissie der remonstr. Broedersch. Belast met de zorg voor uit- en inwendige belangens Ds. Stolker en M. Stuart en hen te verzoeken om aan te dringen op een onverwijld bekrachtiging der Remonstr. Broederschap.

Bij dit verslag zijn 6 bijlagen gevoegd. Bijlage 1 doet heel kort verslag van de geschiedenis van de overleggingen binnen de Dpsgez. Gem.

Blz. 53. Bijlage 2 bevat de afkondiging op zondag 20 mei dat de vereniging met de remogemeente, onder goedkeuring en bekrachtiging van de RemoBroederschap middels de gecommiteerden Adriaan Stolker en Martinus Stuart, op de voorwaarden van overeenkomst van 10 mei is gesloten.

Bijlage 3: De uitnodiging , gedateerd 16 mei 1798, die de remogemeente heeft verstuurd aan haar leden ter approbatie v.h. gemelde contract.

Bijlage 4: De goedkeuringsbrief van Cornelis van Rees van 18 mei uit Franeker

Bijlage 5: De goedkeuringsbrief van Take S. Lamsma uit Minnertsge van 20 mei (oud 69 jaren, 7 maanden en 21 dagen).

Bijlage 6: De goedkeuringsbrief van ondergetekende leden der Dpsgez. gem. die niet aanwezig konden zijn op 12 mei in de vergadering.(Johannes Geden, Zuiderbaan, Tjepke Freerks, Willem Igles, Gosse Thomas, Sjoerd Andries, Johannes Roelof, Take Weibrand, Benjamin Rekker, S, van den Herberg, Meindert)

Ingevolge het besluit van de gecombineerde vergadering van 21 mei wordt nog dezelfde avond van de aanneming der voorwaarden van vereniging door de wederzijdse gemeenten kennisgegeven aan de gecommiteerden van de Remonstr. Sociëteit (Stolker en Stuart) met aandrang op de bekrachtiging van de genoemde Sociëteit.

Op 3 juni is door Wytze Freerks bij de Dpsgez. kerkenraad een protestbrief ingediend: hij had al eerder laten weten het niet eens te zijn met een evt. kinderdoop en ook niet dat de leraar verplicht zou worden om een kind te dopen als daarom verzocht wordt. Maar daar is niet naar gehoord en nu wil hij publiekelijk laten weten nooit instemming te hebben verleend. Hij wil dat dit protest in het kerkenboek wordt aangetekend "ter mijner verontschuldiging en voor de nakomelingen".

Blz. 59: Op 9 juny 1798 wordt de bekrachtiging der vereniging van de zijde van de Remobroederschap ontvangen luidende volgens extracten aldus: Extract uit de handelingen der vergaderingen van gecommiteerden der grote vergadering v.d. Broederschap der remo's, gehouden te Rotterdam op dinsdag 17 april en volgende dagen ter behartiging harer in- en uitwendige belangen.

Vergadering gehouden te Rotterdam 29 mei 1798 : A. Stolker doet uitvoerig verslag mede uit naam van Stuart, over de verrichtingen te Dockum en legt tevens de artikelen van overeenkomst voor. De vergadering, de overlegde stukken aandachtig overwogen en onderzocht hebbende, besluit dat ds. A. Stolker en M. Stuart zich volledig gedragen hebben naar de intentie dezer vergadering en verklaart dat zij dus gehandeld hebben als ware het door haar zelve gedaan En aangezien deze vergadering in de zitting van 17 april en volgende dagen gevolmachtigd is "tot het zo mogelijk daarstellen der vereniging v.d. dpsgez. en remogemeenten met elkander en met de broederschap der remo's, ratificeert dezelve in naam van de ganze broederschap der remo's de artikelen van overeenkomst tussen de remobroederschap en de dpsgez. en remo gemeenten te Dockum".

Blz. 61 Extract uit de handelingen van de grooten kerkenraad der Remonstr. Gemeente te Rotterdam op donderdag 31 mei 1798 .

Voorzitter ds. A. Stolker bericht van zijn werk te Dokkum en dat de vereniging gesloten is conform zijn opdracht. De huidige vergadering is nu belegd want om "aan de getroffen vereeniging haar vol beslag te geven, wordt nog vereischt dat ook deese kerkenraad benevens die van Amsterdam uit naam der Sociëteit en uit kragt van het besluit der meergemelde vergaderingen goedkeure hetgeen betrekking heeft tot den onderstand welke de Sociëteit jaarlijks aan de vereenigde gemeente zal geven en welke bij de aangenomen voorwaarden is bepaald op vierhondert guldens". "De vergadering derhalven het gedaan voorstel met goede kennis van zaken en rijpen rade overwogen, verklaart haar blijdschap over de getroffen vereeniging, keurt voor haar aandeel uit naam van de Remonstr. Broederschap den uit haar cassa toegelegde jaarlijkse onderstand goed en wenst over deese eersteling van der remonstr. werkzaamheid tot vereeniging der protestanten in Nederland den Goddelijke zeegen met een hartelijke bede dat hij van ene rijke oogst gevolgd mag worden.

Komt overeen voorzover het uitgetrokkenen aangaat, Matth. Van der Rijk

Extract uit de handelingen van den grooten kerkenraad der Remonstr. te Amsterdam den 5 junij 1798.

Ds. M. Stuart leidt als voorzitter de vergadering op dezelfde manier als Rotterdam en vraagt ook om goedkeuring van de onderstand. Ook hier is men blij met deze eersteling der ernstige pogingen onzer broederschap tot vereenigen en hoopt dat dit tot loffelijke navolging zal mogen strekken. De onderstand wordt dus goedgekeurd.

Dat het geextraheerd met de bovengenoemde handelingen overeenkomstig getuigen ondergetekende, Cornelis van Schoone pt (?) Schreber. Amsterdam 7 junij 1798

Daar nu de vereeniging der Doopsgez. en Remonstr. Gemeenten te Dockum tot één éénige Chr. Gemeente haar volkomen beslag gekregen had, hebben de twee

kerkenraden overeenkomstig het contract van Vereeniging zich geconstitueerd tot ener éénigen kerkenraad, welke bestaat uit de volgende leden:
Sterke Schonegevel, Taco Schonegevel, Thijs Feenstra, Jan M. Romkema, Hendrik Overbeek, Pieter Eesges, Focke Renders, Huberd L. Rekker, Jan A. Hoekstra.

Vergadering den 13 augustus 1798. Absent Th. Feenstra en P. Eesges.
President J.M. Romkema.

Er wordt voorgelezen een Concept Reglement van Orde voor de vereenigde gemeente en er wordt besloten dit voor te leggen aan de leden der gemeente a.s. zondag den 19 deser maand des namiddags om half twee uur in de kerk. Vervolgens wordt in deliberatie gebragt een concept van een register of naamlijst van de leden, beginnende met de 10 maj 1798. Besloten wordt op dien voet een Registerboek aan te leggen. Waarmede de vergadering gescheiden wordt door de president.

Blz 67 Vergadering de 24 augustus 1798, absent Th. Feenstra en P. Eesges

Er wordt een brief van ds. Stuart voorgelezen verzoekend bericht 1) of de gemeente reeds poging had aangewend om met de Doopsgez. Sociëteit in diezelfde betrekking te komen waarin de doopsgez. gemeente op zichzelf pleegt te staan. 2) welke uitzichten men had op de vervulling v.d. predikstoel. Er wordt besloten daarop ten spoedigste in de vriendelijkste termen te antwoorden.

Daarop vertelt br. T. Schonegevel aan de vergadering dat hij een brief wil schrijven aan ds. G.W.G. van der Tuuk te Winzum om hier te komen prediken. Dit wordt aangenomen. Vervolgens bericht de president dat de vereenigde gemeente op zondag 19 augustus het conceptreglement van orde met enige weinige veranderingen heeft gearresteerd en dat de leden van der Werff en Sikko Rekker dit hadden getekend, benevens de leden van de kerkenraad. Het gearresteerde reglement luidt als volgt:

Reglement van Orde,

Algemene Regelen

Art. 1

Zo dikwijls de gemeente samenkomt om te raadplegen over zaken, waarvan de beslissing door haar niet is overgelaten aan de kerkenraad, beslist dezelve met meerderheid van stemmen der presente leden.

Art. 2

De samenroeping v.d. mannelijke leden om over ene zaak te delibereren geschiedt alleen door de kerkenraad.

Art. 3

Zodanig lid welke een groter afstand dan 2 uren van Dokkum afwoont, wordt daartoe niet uitgenodigd maar moet of voor eens een lid der gemeente in Dokkum wonende volmachtigen om in zijne plaats te stemmen of met het beslotene berusten.

Art. 4

Wanneer een lid der gemeente het noodig oordele enig voorstel te doen levert hij hetzelfde in geschrifte over aan de kerkenraad om door deze bij de gemeente in deliberatie gebragt te worden.

Art. 5

De voorzitter v.d. kerkenraad is tevens de voorzitter bij de raadplegingen der gemeente om die te regelen, het besluit op te maken en aan te tekenen.

Art. 6

Bij vacature van het leeraarsambt wordt het bovengemelde verrigt, bij den tijdelijke voorzitter en scriba van de kerkenraad.

Art. 7

Tweemaal per jaar zal het HH Avondmaal in de gemeente gevierd worden.

Art. 8

In den gemeente zal een college van opzieners bestaan onder de naam van de kerkenraad bestaande behalve de Predicant uit ses leden der gemeente.

Art. 9

Jaarlijks op den dag van het opnemen der rekening van den Raad treden de twee oudste leden af, die door twee nieuwe leden worden vervangen en in de 2 eerstvolgende jaren niet weder verkiesbaar zijn.

Art. 10

Tot verkiezing dier nieuwe leden maakt de kerkenraad ene nominatie van vier personen en brengt dezelve des zondags voor het doen der jaarlijkse rekening ter kennis v.d. gemeente, welke aanstonds uit de genomineerden de 2 nieuwe leden tot de kerkenraad verkiest.

B. Het gestelde bij art. 9 en 10 kan geen plaats hebben dan bij het einde van het 2^e jaar dewijl de 1^e kerkenraad in gevolge het contract van vereeniging moet blijven bestaan uit de tegenwoordige leden der beide kerkenraden, zodat de eerste kerkenraad bestaat, behalve de predikant uit 9 leden waarvan op het eind van het eerste jaar zullen afgaan 2 leden der Dpsgez. en 1 lid der Remo's. Waarmee alsdan het getal der leden op 6 gebracht wordt.

Art. 11

De verkiezing van enen Leeraar geschiedt op den wijze bij het contract van vereeniging bepaald.

Werkzaamheden van den Kerkenraad.

Art. 12

De kerkenraad zal in de gemeente de goede orde handhaven en door alle gepaste middelen de bedoeling der Vereeniging bevorderen en zorgen voor de geregelde waarneming van den predikdienst.

Art. 13

De kerkenraad zal het opzicht hebben en het bestuur over de eigendommen en daarmede handelen als hij oordelen zal te zullen strekken ten meeste voordele der gemeente. Hij zal zorg dragen voor de prompte ontvangst en inzameling der inkomsten voor de rechtige betaling daaruit van de lasten der gemeente alsook voor de verzorging der armen en verplicht zijn eenmaals 's jaars van dit alles de rekening op te nemen en te sluiten.

Art.14

Dezelve zal nauwkeurig aantekening houden v.d. nieuw aankomende leden, van de oud en jong gedoopten alsmede van de kinderen die den leden geboren worden met bijvoeging van de dag hunner geboorte en de namen der ouders.

Art.15

Hij zal zoveel mogelijk zorgen dat de kinderen in de beginselen van een chr. godsdienst onderwezen worden.

Art. 16

Ook zorgt hij dat de gemeente tot het vieren van het HH Avondmaal behoorlijk voor den bepaalde tijd worde geconvoceert gelijk mede bij alle gelegenheden bij welk de gemeente moet samenkomen om te raadplegen.

Over de vergadering van den Kerkenraad.

Art. 17

De raad houdt zijn gewone zitting op den eersten Dingsdag van iedere maand des nademiddags om 5 uur in de kerkenraadskamer.

Art. 18

Ook komt de raad op dezelfde plaats bijeen op aanzegging van de predikant zoo dikwijls de noodzakelijkheid zulks vereischt.

Art. 19

De Leeraar der gemeente is altoos voorzitter in den raad en houdt aantekening van derzelver besluiten.

Art. 20

Bij vacature v.h. leraarsambt verkiezen de leden uit de raad uit hun midden één tot voorzitter en één tot scriba die de besluiten aantekent. Beiden voor de tijd van 3 maanden, voor het aflopen van welke tijd opnieuw een president en scriba verkozen worden.

Art. 21

De voorzitter zal iedere vergadering met een gebed openen, daarna de voorstellen in deliberatie brengen, de raadpleging besturen, het besluit opmaken, zo mogelijk het aangetekende resumeren doen en de vergadering met ene dankzegging sluiten. Geen besluit is wettig dan hetgeen in zodanige vergadering genomen en geresumeerd is.

Art. 22

De aantekening der besluiten zal zo mogelijk voor het scheiden v. iedere vergadering worden geresumeerd. Doch zo dit in enig bijzonder geval ondoenlijk ware zal dit voor het scheiden der vergadering moeten aangeteekend worden en de resumptie als dan moeten plaatsvinden voor het na het openen der eerstvolgende vergadering. N.B. door de resumptie wordt gene verandering gemaakt m.h. beslotene, maar zij gebeurt om te beoordelen of de aantekening met het genomen besluit conform zij.

Art. 23

De voorzitter brengt het eerst zijn advies uit, daarna stemmen de andere leden elk op zijn beurt en zullen zij ten dien einde om de 3 maanden nummers trekken welke de rang van zitting en stemming gedurende de 3 volgende maanden bepalen.

Art. 24

De kerkenraad beslist over alle zaken hem opgedragen met de meerderheid v.d. stemmen der presente leden en hetgeen alzo besloten wordt zal voor resolutie aangenomen en achtervolgt worden.

Art. 25

Zo de kerkenraad het nodig oordeelt omtrent zaken, zijne werkzaamheden betreffende, een reglement van orde te maken en daarbij enige boeten voor zijne leden te bepalen zal hem zulks vrijstaan, mits niet inlopende tegen dit reglement.

Over de administratie der financiën.

Art. 26

De leden v.d. kerkenraad benoemen uit hun midden ene boekhouder voor de tijd van één jaar eindigende met het doen van zijn jaarlijkse rekening.

Art. 27

De boekhouder is verplicht te ontvangen hetgeen ten voordele en uitgeven hetgeen ten nadele v.d. gemeente komt, daarvan nauwkeurig boek te houden en eens in het jaar op den eerste Dingsdag in januarij rekening en verantwoording te doen.

Art. 28

De winstdoende papieren der gemeente zullen onder de boekhouder berusten in een gesloten kistje waarvan de sleutel bewaard wordt bij de president v.d. kerkenraad en zal de boekhouder ene door hem behoorlijk getekende lijst dier effecten bij het overnemen derzelve ter handstellen a.d. president.

Art. 29

De boekhouder zal van den dagelijkse verzorger der armen de nodige penningen tegens behoorlijk bewijs voorschieten en zijne rekening om de 2 maanden in eene kerkenraadsvergadering opnemen.

Art. 30

De boekhouder zal bij het doen van zijne jaarlijkse rekening achter slot derzelve ene balans van de presumptieve voor- en nadelige staat der gemeente voor het volgend jaar maken.

Art. 31

De boekhouder zal bij het eindigen van elk jaar tot dien post weder verkiesbaar zijn voor een volgend jaar indien hij zolange lid blijft van de kerkenraad.

Over de verzorging der armen.

Art. 32

De dagelijkse verzorging der armen zal waargenomen worden door de leden v.d. kerkenraad bij toerbeurt voor de tijd van 2 maanden voor ieder. Doch zullen hiervan de presedent en de boekhouder blijven verschoond.

Art. 33

Hij die de verzorging der armen op zijn beurt heeft, zal bij het begin zijner 2 maanden tegens behoorlijk bewijs de nodige penningen v.d. boekhouder kunnen innen. Doch verplicht zijn na het aflopen van dien tijd a.d. boekhouder rekening en verantwoording te doen in ene kerkenraadsvergadering.

“Het bovenstaande reglement van orde aldus bij ons op heden gearresteerd, beloven wij leden v.d. Dpsgez. en Remonstr. Gemeente te Dokkum, genaamd de Christelijke, te achtervolgen “

Aldus gedaan in de vergadering van de gemeente bovengemeld op zondag de 19^e augustus 1798.

Wg J. Hoekstra, H. overbeek, Foeke Reinderts, M. Rekker, J. Romkema, Pieter Esges, Sterke Schoonegevel, Taco Schoonegevel, S. Rekker, Melis van der Werff.

Eindelijk werd besloten kopie der opgemaakte inventarissen van de bezittingen der dps.gez. en remonstr. Gemeente te zenden a. Ds. M. Stuart te Amsterdam benevens het antwoord op zijn brief van de 20^e augustus waarmede deze vergadering werd gesloten.

Blz. 78 Vergadering den 31 Augustus 1798 Absent A. Schoonegevel, T. Feenstra
Presedent: Jan.M. Romkema

In deze vergadering wordt de brief aan de gecommiteerden der Dpsgez. Sociëteit te Leeuwarden ter voldoening a.h. 27^e artikel v.h. contract der Vereeniging gearresteerd met de wens om als Verenigde Gemeente in dezelfde betrekking in welke de Dpsgez. Gemeente op zichzelf pleegt te staan.

T. Schoonegevel bericht dat hij ook J. van der Linden heeft gevraagd te komen prediken, maar dat beide predikanten, G.B.J. van der Tuuk en J. van der Linden niet konden besluiten te voldoen aan het verzoek, ofschoon zeer prijzende de bedoeling der gemeente.

Dan wordt, conform het voorstel om de vergadering der kerkenraad te organiseren ingevolge het Reglement van Orde, zoals dat is gearresteerd op 19 augustus l.l., besloten over te gaan tot het verkiezen van een president, scriba en een boekhouder en wel voor 4 maanden omdat daarna de veranderingen jaarlijks bij Gemeentelijk Reglement voorgeschreven plaats moeten hebben. Bij meerderheid van stemmen wordt gekozen tot president: J.T. Hoekstra, tot scriba en boekhouder T. Schoonegevel. Voor de laatste functie krijgt hij van J. Romkema 404,17 gulden en van de remonstr. gemeente 119,79, tesamen 524, 36 gulden.

De bovenvermelde brief wordt op 1 september 1798 verstuurd door “de kerkenraad der verenigde doopsgez. en remonstr. Gemeente te Dockum, genaamd de “Christelijke” met ondertekening van J.T. Hoekstra, president en Taco Schoonegevel, scriba.

Orde vergadering op dingsdag den 4 september 1798.

President: J.T. Hoekstra. Absent: St. Schoonegevel, T. Feenstra en P. Esges

De president opent de vergadering met een speciaal woord van welkom op deze vergadering “vereenigd met een oogmerk waarvan misschien in meer dan twee eeuwen geen voorbeeld is geweest, die den oogmerk heeft de zoo jammerlijk verdeelde christenen in één kerk te vereenigen”. Hij vraagt dan ook de zegen van de Allerhoogste op de pogingen.

Daarna worden de artikelen tot handhaving der goede orde en de kerkenraad gearresteerd:

Reglement voor de leden van den Kerkenraad der Vereenigde Gemeente

Art. 1: De gewone kerkenraadsvergadering wordt gehouden op de avond van de eerste dinsdag van elke maand. Ieder lid van deze vergadering die niet present is een quartier na 5 uur, verbeurt een stuiver. Wie voortijdig vertrekt zonder permissie verbeurt 2 stuivers en wie helemaal niet komt 4 stuivers.

Art.2: Bij buitengewone vergaderingen op aanzegging v.d. president worden de boetes resp. 2, 4 en 4 stuivers.

Doch hij die afwezig of te laat is ivm stads -of lands belang is hiervan vrijgesteld evenals degene die voor de aanzegging al uit de stad is.

Art. 3: Als een kerkenraadslid op predikdagen komt, wanneer de kerkenraad reeds in de kerk is gegaan, verbeurt hij 1 stuiver, komt hij helemaal niet 2 stuivers. Ook hier weer is hij die in stads of landsbelang afwezig is, hiervan vrijgesteld.

Art. 4: De boetes voor het absent blijven uit de kerk komen in de kerkenkas, maar alle andere ten voordele van de kerkenraad.

Art. 5: Om de verteringen te vinden op de kerkenraadsvergaderingen zal ieder lid provisioneel 10 stuivers a.d. president ter hand stellen, waarbij de boetes nog zullen komen. Wanneer de kas leeg is moet er weer 10 stuivers gedoneerd worden.

Hierna wordt de vergadering onder dankzegging aan God gesloten.

Orde vergadering op dinsdag de 2e oktober 1798.

De president opent met gebed en wil een dag bepalen voor de viering van het H.H. Avondmaal. Dit wordt gezet op zondag 4 november a.s. en de president zal dit doorgeven aan de predikant T. Hoekstra uit Harlingen die dan de dienst wil verrichten. Er zijn 2 brieven binnengekomen, één via de koster en één in de kerkenkas. In beide gevallen gaat het om een verzoek tot uitschrijving uit de gemeente, daar men het toch niet eens is met de vereniging. Ondertekend resp. door dhr. S. van der Herberg en mede door Meindert Oedzes en dhr. Joh. Zuiderbaan.

Deze briefjes worden voor kennisgeving aangenomen.

De burger H. Overbeek levert zijn rekening in van kostgeld en logies van predikanten van de 12^e aug. t/m de 30^e sept. bedragende 44,11-8 gulden De boekhouder wordt verzocht dit te betalen en men besluit tevens deze regeling te continueren onder de volgende bedragen:

Wanneer een predikant zaterdag komt en maandag na het middagmaal vertrekt : 3 gulden

Wanneer hij zaterdag komt en zondagavond of maandag voor de middag vertrekt: 2 gulden

Wanneer hij zondag 's morgens komt en zondagavond vertrekt: 2 gulden

Wanneer hij een gast meebrengt zal voor deze in alle drie de gevallen 30 stuivers gerekend worden.

Hierna worden de notulen geresumeerd en gearresteerd en wordt de vergadering gesloten.

Blz. 86

Extra ordenvergadering den 8^e oct. 1798.

Nadat de vergadering met gebed geopend is, zegt de president dat hem 2 missieves ter hand gesteld zijn van de raad der gemeente van deze stad. De eerste gaat over de gemaakte taxatiën v.h. kerkgebouw, de kerkenkamer, de pastoriehuizen en het orgel. Men wil graag met een commissie uit de kerk hierover onderhandelen.

Er wordt besloten dit a.s. zondag ter goedkeuring voor te leggen a.d. gemeente.

De 2^e missive betreft de administratie der armen en de staat der armenfondsen. Men besluit nog heden een antwoord te zenden a.d. interdemiaire (?) raad van de gemeente Dockum :

Wij hebben de eer te rescriberen dat de administrata der armen geschiedt door de leden v.d. kerkenraad der gemeente, die daarvoor niets genieten. Dat het getal onzer 3 is, waarvan 2 geheel verzorgd worden en de 3^e gedeeltelijk. Dat daarvoor het laatste jaar al

met al 225 gulden is uitgegeven. Dat de gemeente geen ander armenfonds bezit dan gaven.

Hiermede aan uw verzoek menende voldaan te hebben, blijven wij na toewensen van heil, uwe medeburgers, de kerkenraad etc etc.

Hierna worden de notulen geresumeerd en gearresteerd, waarna de vergadering wordt gesloten.

Extra ordenvergadering 22 oktober 1798

Absent: St. Schoonegevel en T. Feenstra

Na geopend te hebben met gebed zegt president J.F. Hoekstra bericht te hebben ontvangen dat het 3-tal personen tot verkiezing van een Leraar door beide oude kerkenraden reeds is gemaakt : P.W. Feenstra, predikant te Sneek, C. Westerbaen, predikant te Utrecht en Jan Cops, predikant te Leyden. Hij stelt voor dit 3-tal ter goed- of afkeuring te brengen v.d. mannelijke leden der Vereenigde Gemeente en zo het goedgekeurd wordt bij de gemeente over te gaan tot verkiezing van een leraar. Dit alles in overeenstemming met het contract van vereeniging . Nadat de kerkenraad dit goedgekeurd heeft, wordt besloten de gemeente samen te roepen hiervoor op de eerstvolgende zondag.

Hierna geeft de president kennis dat de gemeente ingevolge het besluit van 8 oktober l.l. samengekomen is op de 14^e oktober om over de missieve van de interdemiaire raad van de gemeente dezer stad over de taxatiën v.h. kerkgebouw etc. te praten. Besloten is in de gemaakte taxatiën te berusten en de kerkenraad te demanderen een commissie te benoemen uit haar midden om schikkingen te maken wegens uitkering en de wijze van voldoening te doen door de gereformeerde gemeente. Hiertoe worden verkozen J.M. Romkema, Taco Schoonegevel en H. Overbeek. Deze burgers krijgen een volkomen volmacht om te handelen zoals zij denken dat het het best is voor de gemeente. Hierna wordt de vergadering gesloten.

Extra ordenvergadering den 28^e oktober 1798

Absent: T. Feenstra

Nadat de vergadering op de gewone wijze geopend is, bericht de president dat ingevolge het besluit van de 22^e oktober j.l. de gemeente bijeengekomen is om de nominatie tot verkiezing v.e. leraar goed of af te keuren en in het eerste geval over te gaan tot verkiezing. De gemeente heeft het 3-tal goedgekeurd en daaruit is voortgekomen een 2-tal, n.l. P.W. Feenstra en Jan Cops. Hiermee is met genoegzaam eenparige stemmen tot leraar verkozen de burger P.W. Feenstra, thans predikant te Sneek. De gemeente geeft opdracht aan de kerkenraad om de beroepen leraar hiervan in kennis te stellen alsmede de Condiitiën en hetgeen verder vereist zal worden in deze te regelen. Vandaar deze extra vergadering.

Hierna worden gearresteerd de volgende voorwaarden van verbintenis tussen de verenigde Doopsgez. en Remonstr. Gemeente , genaamd de Christelijke, te Dockum ter ener en een leraar der gemeente ter andere zijde :

Art. 1: De leraar onderwerpt zich aan de voorwaarden v.d. vereniging der gemeente met de Remonstr. Broederschap, gesloten op 10 mei 1798, waar ze hem aangaan. In het bijzonder de art. 2,3,4,5, en 28.

Art. 2: Hij neemt het lidmaatschap v.d. Remonstr. Broederschap en van hun groote vergadering aan.

Art.3: Hij onderwerpt zich aan de bepalingen welke als Reglement van orde bij de gemeente en de kerkenraad zijn aangenomen of bij goedvinden der meeste gemeentelieden nog aangenomen zullen worden.

Art. 4: Hij verplicht zich de jeugd te onderwijzen in de chr. Godskennis en zedenkunde.

Art. 5: Hij verplicht zich het hele jaar iedere zondag tenminste eenmaal te prediken.

Voorts eenmaal op iedere feestdag van Karstijd, Paasch, Pinxteren en Nieuw Jaar, alsmede te doen een voorbereidingspreek des vrijdags voor- en een dankpreek des zondags na de middag of 's avonds na het houden van het H. Avondmaal, zo vaak die plechtigheid gevierd zal worden en in geval de kerkenraad dit dienstig oordeelt een preek op goede vrijdag voor de Paasch.

Art. 6: De leraar is verplicht de post van leraar en herder der gemeente in alle opzichten naar vermogen getrouwelijk te vervullen.

Art. 7: Daarentegen belooft en verbindt zich de gemeente aan de leraar zijn weduwe of erven te zullen doen genieten alle voordelen van het leraarsambt, nader omschreven zijnde bij de artikelen 13, 14, 15, 16, en 17 van het contract van vereniging, gesloten de 10^e mei 1798 tussen de verenigde gemeente en de Remonstr. Broederschap.

De scriba wordt verzocht morgen deze voorwaarden met een kopie van het contract van vereniging op te sturen aan de burger P.W. Feenstra en van zijn beroeping kennis te geven.

Hierna wordt in deze vergadering alsmede van de predikstoel voor de gemeente een brief van Klaas O. Gorter gelezen uit naam van de gecommiteerde mannen der Doopsgez. Sociëteit te Leeuwarden d.d 26 oktober in antwoord op de vraag van de 1^e september j.l.:

Blz 93 Met vele slagen om de arm omdat er eigen leden en ook andere aangesloten gemeentes zijn die de onderlinge schikking bij de Vereenigde Gemeente opgezegd wenssen te zien, vraagt dhr. T.K.C. Gorter om een kopie van het bewuste Contract te krijgen om opening van zaken te kunnen geven. Verzonden op 26 oktober 1798, d.i. een inliggende brief bij de volgende brief van Claas O. Gorter van 25 oktober 1798, die als volgt gaat:

Hij heeft aan het verzoek voldaan door de brief door te zenden aan alle kerkenraden der gemeente, die thans leden zijn van de Doopsgezinde Sociëteit. Zij hebben teruggeschreven zich te verheugen over de Vereniging der Dpsgez. en Remogemeente en wenssen haar toe dat zij tot bevordering van alle chr. Deugden bestendig en altoos gedijen zal.

De vraag om in dezelfde betrekking tot de Doopsgez. Sociëteit te blijven als de Dpsgez. gemeente van Dockum tot deze stond, kan niet anders dan aangenaam zijn en wordt door hen ook zo begeerd. "Wij verlangen niets vuriger dan dat de verenigde gemeente in uw plaats met niet minder welwillendheid bestendig de belangen der Sociëteit zal behartigen en door haar liefdegaven van tijd tot tijd de kas van de Sociëteit zal ondersteunen om daardoor mee te helpen in staat te stellen en te houden ter hoedinge en voldoeninge van zulke uitgaven als tot instandhouding der predikdienst in alle zodanig nooddriftige gemeenten die zonder deze ondersteuning in een onherstelbaar verval geraken zouden". Dit is een van de voornaamste oogmerken geweest van de oprichting der Doopsgezinde Sociëteit.

Deze brief is met genoeg aangenomen voor notificatie, waarna de vergadering op de gebruikelijke wijze wordt gesloten.

Ordevergadering dinsdag den 6^e november 1798

Absent: St. Schoonegevel, T. Feenstra en P. Esges.

Nadat de president de vergadering geopend heeft, bericht de scriba dat hij aan de beroepen leraar P.W. Feenstra van zijn beroeping kennis gegeven heeft en daarbij aangedrongen heeft op een spoedig besluit. Hij heeft daarop een provisioneel antwoord gekregen d.d. 30 oktober j.l. dat hij de in de aanstaande week zijn antwoord zal geven. Dit wordt aangenomen voor notificatie.

De boekhouder geeft kennis dat hij gekocht heeft een gecumuleerde coupure(?) no. 205 voortkomend uit de heffing der 80% penningen(?) volgens de resolutie van het Provinciaal Bestuur van Vriesland en op 28 julij 1796 een kapitaal van 3000 gulden, rentende 3,5 % welke coupure hij gekocht had voor 457,50 gulden.(=voor ons een beetje onbegrijpelijk stukje) Hij stelt voor dit over te nemen voor de verenigde gemeente en te betalen uit de penningen van de gemeentelijke kas, die hij beheert. Dit wordt conform besloten.

Hierna worden de obligatiën der gemeente toebehorend bij een daar afgemaakte lijst nagezien, in orde bevonden en met het bovenvermelde gecumuleerd: 26 stuks Reupes(???) Gesloten in een houten kistje waarvan het sleuteltje berust onder de president aan de boekhouder ter hand gesteld.

De boekhouder bericht tevens dat Tiete Peters, huurder der Boereplaats onder Raard, door de executeur van West Dongeradeel was aangemaand tot betaling van Rieel (???) voor de plaats in mei 1798, doch dat volgens schrijven van ons medelid Thijs Feenstra van Leeuwarden de opzienders der Gemeente konden voldoen met de verklaring van hun of de meyer en hun naam af te geven, dat de gemeente geen Reëel kan betalen. Aangenomen voor notificatie.

Daarna wordt deze zitting nog besteed met het opmaken der lijst van de zielen tot deze gemeente behorende en het sluiten daarvan uitgesteld tot een nadere gelegenheid. Waarna de vergadering wordt gesloten.

Blz. 98 Extra Orde Vergadering dinsdag 12 november 1798

De kerkenraad is bijeengeroepen omdat ds. Feenstra bedankt heeft voor de post van leraar te Dokkum. Men kiest meteen uit het overgebleven 2-tal Jan Kops te Leyden uit om een beroep uit te brengen.

In de Extra ordinaire vergadering van 19 november 1798 blijkt ook Jan Kops voor de beroeping te bedanken en wordt direct aan Cornelis Westerbaan, predikant te Utrecht geschreven om hem het beroep op te dragen.

Ord. Vergadering 4 december 1798

Absent F. Feenstra, St. Schonegevel, P. Esges.

Na de vergadering op de gebruikelijke manier geopend te hebben, bericht de president dat heden verhuurd zijn drie pondemaat Greiland aan de Bornwedhuisterweg onder Betterwird aan Lammert Sybes voor zes jaar van (Petry???) 1799 tot 1805 tegen 42 gulden vrijgeld per jaar. Dit wordt voor kennisgeving aangenomen.

Daarna worden 2 brieven voorgelezen, de eerste is een bevestiging van C. Westerbaan dat de beroepingsbrief is aangekomen en de tweede behelst de mededeling dat hij na rijpe overweging voor het opgedragen beroep bedankt.

Nu het ernaar uitziet dat het nog geruime tijd zal duren voor de vacature vervuld zal kunnen worden, stelt de president de vergadering voor om de scriba te verzoeken zich te informeren of de predikant A. Stolker over te halen zou zijn om in het voorjaar enige tijd de predikantsdienst waar te nemen. Zo wordt besloten.

Dan wordt er een brief van K.O. Gorter voor gelezen: de gewone jaarlijkse vergadering van de gecommiteerde mannen van de eerwaarde Doopsgezinde Broederschap zal op de eerste vrijdag na Pinksteren, zijnde de 17^e maj van het eerstkomend jaar 's ochtends om 9 uur precies ter bewuste plaatse alhier gehouden worden, zoo wordt gij door deze verzogt gecommiteerden wegens uwe gemeente te zenden met volkomen last en instructie om te helpen adviseren, delibereren en concluderen over hetgeen bevonden zal worden ten meeste nutte van onze Sociëteit te behoren.

Ook wordt de eerwaarde kerkenraad verzogt order te willen stellen tot het houden der jaarlijkse collecte ten dienste van de onvermogende gemeenten onzer sociëteit en deze collecte zeer aan te bevelen bij de gemeente en het gecollecteerde op den hierboven bepaalde tijd aan de ondergeschrevene als boekhouder ter hand te stellen.

Besloten wordt aan deze verzoeken t.z.t. te voldoen.

Extra Ord. Vergadering 19 december 1798

Absent St. Schonegevel, F. Feenstra, P. Esges

Na het openingsgebed bericht de president dat deze vergadering is belegd op verzoek van boekhouder T. Schonegevel. Deze legt de kerkenraad na veel omhalingen het volgende voorstel voor: hij wil de effecten der gemeente op Tooner ten laste van Friesland met 2% intrest verwisselen tegen Bataafse Rescripten rentende 4%. De gemeente zou hierdoor

een jaarlijks voordeel van 200 gulden hebben volgens de volgende berekening: effecten van 16320,- gulden geven tegen 2%intrest 320 gulden p.j. Als deze verkocht worden tegen slegts 36% (waarschijnlijk wordt dit wel meer) zou dit 5870,= gulden opleveren,

waarvoor dan 13 stuks Bataafse rescripten á 1000 gulden gekocht kunnen worde tegens 45% (ik denk dat ze tegen een lagere prijs te krijgen zijn) en dit zou dan bij 4% 520,- opleveren. Er zou dan nog 20 gulden in cas zitten en waarschijnlijk door hogere verkoop en lagere inkoop wel 500 gulden, waarvoor ook een winstdoend papier gekocht kan worden. Bovendien hebben de rescripten nog het voordeel dat zij binnen een zeker aantal jaren tegen het volle kapitaal moeten worden afgelost.

Blz. 105 Dit voorstel wordt aangehouden tot de eerstvolgende vergadering. De boekhouder doet verder nog het voorstel om de 600 gulden die de remonstrantse gemeente in juni 1796 heeft uitgezet bij het voormalig Gewest Friesland terug te vorderen in gevolge de resolutie d.d. 8 juli 1796 dat het geld gerestitueerd kan worden wanneer de gemeente het zelf nodig heeft. Hiertoe wordt besloten en de vergadering wordt gesloten.

Ordinaire vergadering van 1 januari 1799.

Aan de orde is het aangehouden advies ter verwisseling van aandelen. Er wordt conform besloten. Daarna doet de boekhouder verslag van zijn gang langs alle instellingen (intermediaire raad der gemeente Dokkum en daarna het intermediair administratief bestuur v.h. voormalig Gewest Friesland) om de obligatie van 600 gulden terug te vorderen. Hij heeft inmiddels de toestemming, en dus heeft hij de obligatie opgestuurd. Daarna worden volgens het huish. reglement opnieuw benoemd: J. Hoekstra tot president (3 mnd), Taco Schonegevel tot scriba (3 mnd) en tot boekhouder (1 jaar) en Hilbert Sikkes Rekker tot armbezorger (2 mnd).

De broeders Sterke Schonegevel, Jan Romkema en Hendrik Overbeek leggen hun posten als diaconen neer en worden bedankt.

Gecombineerde vergadering v.d. voormalige kerkenraden v.d. Dps.gez. en Remo. Kerken, dinsdag 13 januari 1799

Ingevolge het contract wordt een nieuw drietal geformeerd om een predikant te benoemen: Hesling, predikant te Zutphen; J. van der Linde, Groningerland en Corn. Rogge te Leyden.

Dit wordt op 20 januari 1799 aan de mnl. leden van de verenigde gemeente voorgelegd. De scriba geeft aan 3 volmachten van leden uit Leeuwarden en Franeker gekregen te hebben, het totaal aantal leden komt daarmee op 21.

Bij de koster is een protestbrief van Wytse Freerk Tjerks en S. van der Herberg bezorgd, dat zij lid willen blijven van de Dps.gez. Gem., die hare vergadering houdt aan de Legeweg te Dokkum.

De vergadering besluit dat ze, omdat ze nooit lid zijn geworden, geen recht hebben om te protesteren tegen besluiten van deze gemeente.

Er zal een beroep op J. van der Linde worden uitgebracht, maar in verband met de slechte wegen in dit seizoen, moet de koster, Willem Igles, deze te paard bezorgen.

Vergadering v.d. leden der gemeente op zondag 27 januari 1799

De presedent bericht dat J. van der Linde op 25 januari bedankt heeft voor het beroep. Besloten wordt om 2 brieven uit te doen gaan: aan Hesling of hij bezwaar heeft tegen de kinderdoop en aan Rogge of hij genegen zou zijn het beroep te aanvaarden.

Vergadering v.d. mnl. leden der verenigde Gemeente genaamd de chr. Zondag 3 maart 1799.

Er zijn brieven binnengekomen van Rogge en Hesling, dat zij niet naar Dk. willen komen. Er moet dus een nieuw drietal geformeerd worden door de kerkenraad.

Blz 114 Daarna doet br. Melis vd Werff bericht dat hij bij J. van der Linde aan huis is geweest, nadat deze al bedankt had. Deze ds. had een brief van Wytse Freerks ontvangen welke nu –in kopie- wordt voorgelezen. Wytse complimenteert van der Linde met zijn bedankbrief en vertelt dat veel leden helemaal niet instemmen met art. 7,8,9,10 van het Contract. En dat ze nooit meer naar de kerk komen. Brief wordt voor kennisgeving aangenomen.

Dan volgt nog een brief van Joh. Roelofs, die vindt dat hij misleid is, samen met meerdere broeders en dat hij wil blijven bij de Dps.gez. Leer. Hij bedankt dus voor de Verenigde Gemeente. Voor kennisgeving aangenomen.

Ord. Vergadering van de kerkenraad op dinsdag 5 maart 1799

Hilberd Rekker doet verslag van zijn 2 maanden armbezorger zijn. Hij ontvangt zijn voorgeschoten geld en wordt verzocht nog eens 2 maanden deze functie te vervullen.

Ord. Vergadering op dinsdag 2 april 1799

Fokje Takes vraagt om meer ondersteuning aan haar vader Taco Weibrens. Br. Rekker mag dit doen voor 30 stuivers p.w. De presedent en de scriba worden verzocht nog eens 3 maanden deze functie te vervullen.

Ord. Vergadering 7 mei 1799

H. Rekker meldt dat hij met Fokje Takes heeft afgesproken wegens huisvesting en kostgeld van Take Weibrens 24 stuivers en 2 halve broden per week en per jaar 2 gulden voor stoppen en naaien met ingang van 12 mei a.s.

Hij neemt ook weer een verlenging van zijn termijn aan. Hij doet een voorstel: burger Th. Feenstra moet als lid van het Departement Bestuur v.d. Eems nog ruim 2 jaar te Leeuwarden verblijven. Hij kan deze vergadering dus nooit bijwonen. Beter is hem vervangen door een nieuw lid, gekozen uit een nominatie van 2 pp door de kerkenraad te formeren. Aldus wordt het voorstel om op Pinksterenmaandag, 19 mei a.s. de heren Siebren Jacobs en Eeldert Klaver voor te stellen.

Dan zal ook gecollecteerd worden voor de noodlijdende gemeentes der Leeuwarder Doopsgez. Sociëteit. Br. P. Esges zal als gecommiteerde op 17 may naar Leeuwarden gaan en het geld overhandigen.

Extra ord. Vergadering 21 may 1799

President zegt dat Eeldert Klaver is gekozen om tijdens afwezigheid van Thijs Feenstra te fungeren als kerkenraadslid.

De boekhouder stelt voor waardepapieren ad 1000 gulden te kopen uit de heffing van de 25^e penning tegen 3% rente. Aldus wordt besloten.

De scriba leest een brief van de Commissie van zeven van de RemoBroederschap voor: men stelt ds. P. A. van Koten te Noordwijk voor als leraar. En meldt dat de jaarlijkse subsidie ad 400 gulden op 10 may geïnd kan worden bij de boekhouder P. van der Walle van Vollenhoven te Rotterdam.

Besloten wordt ds. van Koten aan te houden, men wil liever een gereformeerde predikant gaan horen. Men hoopt dat mocht er nog geen ds. zijn voor de winter, men een proponent zal kunnen krijgen.

P. Esges is naar Leeuwarden geweest als gecommiteerde en heeft 40,36 gulden v.d. collecte overgedragen. Maar toen hij daar aankwam, heeft hij eerst buiten moeten wachten. Nadat hij naar binnen mocht werd hem gezegd dat de Soc. alsnog bezwaar maakt om onze gemeente aan te nemen als lid, vnl. om het 4^e artikel van het Contract, maar men wil kijken of er nog kan worden geschikt.

Dit wordt ter notificatie aangenomen.

Daarna komt br. Eeldert Klaver binnen en neemt deel. Waarna de vergadering wordt gesloten.

Blz. 123 Ord. Vergadering op dinsdag 4 juni 1799

Gelezen wordt een uitnodiging en agenda van de Remo-kerken van A'dam en Rotterdam dd. 17 mei van de Soc. Vergadering te A'dam op 11 juni a.s. met het verzoek een gedeputeerde te zenden. Besloten wordt dit niet te doen.

Twee andere brieven worden voor kennisgeving aangenomen: één over de jaarlijkse uitdeling aan hoogleraren en predicanten der Remo. Soc. En één met een voorstel van Alkmaar voor het instellen v.e. permanente commissie ter behartiging v.d. Belangen der Sociëteit.

Er is ook een brief van K.O. Gorter n.a.v. de gebeurtenissen in de Doopsgez. Sociëteit te Leeuwarden. Hij zal alle aanwezige gecommiteerden consulteren en de uitslag z.s.m. meedelen. Het probleem ligt in art. 6 t.a.v. de kinderdoop.

Blz 130 Extra-ord. Vergadering vrijdag 28 juni 1799

Ds. Stuart was vanwege familieomstandigheden in Friesland en kwam ook naar Dokkum. Daar er nog geen zekerheid omtrent waarneming v.d. predikdienst in de zomer en winter is, belooft hij voor 4 july a.s. bericht te zenden van de pogingen van de Commissie van zeven ter vervulling van de diensten in july t/m september.

Verder verzoekt hij om de authentieke kopieën te ontvangen van de correspondentie met de Leeuwarder Doopsgez. Sociëteit.

Blz. 139 Op 6 july schrijft K.O. Gorter nog dat volgens de grondwet van de Doopsgez. Sociëteit, art. 1 alleen gemeenten lid kunnen worden die de doop der bejaarden op de belijdenis voorstaan. "Dit is een plechtigheid door Jezus voorgeschreven die in navolging v.d. apostelen aan de gelovigen verricht wordt." Hij wil dat Dokkum met een oplossing hiervoor komt.

Namens de remonstrantse Broederschap verklaart Ds. Stuart de Verenigde Gemeente vervolgens ontslagen van art. 27 v.h. Contract inhoudende de verplichting tot het aanwenden van pogingen tot vereniging met de Leeuwarder Doopsgez. Sociëteit. Hij geeft hiervan een schriftelijk bewijsstuk af.

Hierna wordt de vergadering gesloten.

Verslag van de ord. vergadering van 2 july 1799

Behandeld wordt een brief van Ds. van Teutum, remonstr. Ds. te Gouda. Hij weet een kandidaat voor Dk, een gereformeerd predikant in Holland. Besloten wordt dit de volgende zondag voor te stellen aan de gemeente en de kerkenraad de bevoegdheid te geven op kosten van de gemeente naar Holland te reizen om hem te horen. Verder zal men bij de Remonstr. Broederschap informeren naar het zedelijk karakter en de huishoudelijke omstandigheden.

Tevens zal de gemeente worden geïnformeerd over de handelswijze van de Friese Doopsgez. Sociëteit en de ontheffing door de Remonstr. Broederschap van verplichte verdere pogingen tot vereniging met hen.

Blz 144 Verslag van vergadering van leden v.d. Verenigde Gemeente op zondag 4 july 1799

Besloten wordt een commissie te benoemen bestaande uit de heren T. Schonegevel, S. Rekker en M. Overbeek, die naar Gooiland zullen afreizen en daarnaast ook bij de Remonstr. Broederschap naar hem te informeren.

N.a.v. de voorvallen met de Friese Doopsgez. Soc. wordt besloten uit naam van de gemeente en de kerkenraad de volgende brief te schrijven:

Aan de gecommiteerden der Friese Doopsgez. Sociëteit. Wij betuigen onze spijt dat alle problemen die u met onze gemeente hebt niet aan de orde zijn gekomen voordat u onze gemeente in eerste instantie hebt aangenomen en daarna weer buitengesloten. U hebt ons beledigd door onze gedeputeerde wel te laten komen en te laten betalen en hem daarna, zonder hem te horen, buiten te sluiten. Als wij geen lid zijn van uw Soc. , hebt u geen recht op het geld dat we gegeven hebben. Maar wij willen het hierbij laten en bieden alsnog onze gemeente aan tot het lidmaatschap mits ons Contract van Vereniging in zijn geheel en onveranderd gelaten wordt. (7 july 1799 verstuurd)

Blz. 150 Antwoordbrief Fr. Doopsgez. Soc.

Zij zijn gebelgd over de toon v.d. brief, ook omdat de inhoudelijke zaak niet ter sprake komt. De aanvankelijke aanneming van de gemeente was juist gebaseerd op hun vraag, maar bij doorlezing van de punten v.h. Contract v. Vereniging was het toch niet zo gek dat men in nader overleg wilde treden. "U beklagde zich ook nog dat wij ten onrechte liefdegaven van uw gemeente aanhouden. Wij zien daar heel anders tegenaan, maar als uw gemeente uiteindelijk niet toetreedt tot de Soc. zullen wij het teruggeven.

Blz. 154. De Doopsgez. Soc. te Leeuwarden herkent zich niet in de beschuldigingen. Zij willen alleen dat niet alleen de leden vrij zijn om te kiezen tussen kinder- en

volwassendoop, maar ook de Leeraar moet dit zelf kunnen bepalen (art.4) Om de weggelopen leden terug te halen en een doopsgez. Predikant te kunnen krijgen is het van belang om lid te blijven van onze Sociëteit. Wij verwachten binnen 2 maanden antwoord op deze brief. Komt dat niet dan wordt dat beschouwd als afscheiding v.h. gewone lidmaatschap onzer Sociëteit. Deze brief is geschreven door K.O. Gorter als boekhouder op 12 augustus 1799 te Leeuwarden.

Blz 158 Een brief, afkomstig van de remo's te Amsterdam is gelezen in de ord. vergadering v.d. kerkenraad van 3 september 1799 (zie notulen op blz 163)
De Commissie ter behartiging v.d. in- en uitwendige belangen der Br.schap geeft kennis van de besluiten van de laatst gehouden vergadering: 1) Er wordt een conceptformulier voorgesteld waarin de kerkenraad de verklaring moet geven als opziender (Caput IX) opgelegd bij de wetten der Soc. dat zij in alle ernst het gedrag van de leraar heeft nagegaan in het afgelopen jaar en dit zodanig bevonden als met de aard v.d. benoeming en de wetten der Soc. (Caput VII) overeenkomt.
2) I.v.m. de op handen zijnde conversie v.d. Staatsschulden moeten alle kerken waarvan de fondsen door eigen opzienders worden bestuurd hun effecten door een notaris laten registreren, waardoor het eigendom v.d. fondsen altijd aangetoond kan worden.
3) Alle subsidies die de Soc. geeft a.d. gemeenten, incl. de aanvullingen op het tractement v.d. leraren, moeten gezien worden als een voorschot, waarvoor de kerkelijke goederen borg staan.
De kerkenraad moet hiervoor een jaarlijks formulier tekenen om hoeveel subsidie het is gegaan, zodat bij versterving van de gemeente de Soc. dit voorschot uit de kerkelijke goederen van de gemeente zal mogen verhalen.

Deze brief is getekend door D. van der Breggen Daauw, scriba der commissie in A'dam 17 augustus 1799

Blz. 161 Ord. vergadering op dinsdag 6 augustus 1799
De president geeft aan dat vanmorgen een beroepingsbrief verzonden is aan ds. van Teutum voor zijn vriend (zie gemeentebesluit van 28 july). En verder dat Ds. Roemer van Nieuwkoop dankzij de Commissie van 7 van de Remonstr. Broederschap bereid is de predikdienst voor 3 maanden waar te nemen. Hij krijgt hiervoor ¼ jaartractement ad 450 gulden en 1 gulden per (?) voor logement bij H. Overbeek, terwijl alle overige kosten van de reis, logies en teerkosten door de remonstr. Br.schap gedragen worden. Ds. Roemer is aangekomen op 24 juli en heeft op 28 juli zijn eerste predikdienst gehouden.

Blz. 163 Ord. vergadering dinsdag 3 september 1799
In deze vergadering komt de brief van K.O. Gorter(12 augustus j.l.) aan de orde. Hij wordt in advies gehouden. Ook wordt de brief van 19 augustus j.l. van de Cie ter behartiging van de in-en uitwendige belangen v.d. Remonstr. Br.schap besproken (zie blz 158) Men besluit zich conform te gedragen. Ook wordt op voorstel van de boekhouder besloten een waardepapier te kopen van het Provinciaal bestuur van Friesland.
Dan volgt een brief van Ds. van Teutum van 21 augustus 1799, die opheldering vraagt omtrent de volgende punten:
1. t.a.v. art. 4 v.h. Contract: wie moet beslissen of iets een wezenlijk leerstuk is of slechts een punt van bespiegeling. Als iedereen dat voor zichzelf mag beslissen dan heeft hij geen bezwaar.
2. t.a.v. art. 11 v.h. Contract en art.2 van de Voorwaarden van verbintenissen: waaruit bestaat het lidmaatschap v.d. Remonstr. Br.schap? Welke verplichting gaat de leraar hiermee aan?
"Ik ben ten volle bereid op billijke voorwaarden, niet alleen met de Remonstr. Br.schap maar ook met alle andere Broederschappen te verbroederen en tot een enig te helpen vormen".
3) Art. 27 (Contract): welke is de betrekking met de Doopsgez. Sociëteit te Leeuwarden?
4) Art. 28 (Contract): Welke wetten en bepalingen zijn dit?
5) Art. 3 v.d. Voorwaarden v. verbintenissen: welke bepalingen zijn dit?

- 6) Waarom moet de beroeping bekrachtigd worden door de Remonstr. Br. Schap als de beroeping volgens het Contract geschiedt?
- 7) Zijn er nog bijlagen bij de 1000 gulden vast tractement, 500 gulden voor de emeritus en 75 gulden voor de weduwe?
- 8) Hoe komt het met de leraar als de verenigde gemeente mocht scheuren of de overeenkomst van gemeentewege wordt opgezegd?
- 9) Wie betaalt de kosten van verhuizing en van ontslag bij de classis?
- Besloten wordt opheldering te verzenden na goedkeuring van de brief door de kerkenraad.

Blz. 166 Extra ord. vergadering vrijdag 6 september 1799

Behandeld worden de ophelderingen voor bovengenoemde predikant om het antwoord aan zijn vriend mee te geven.

Aan den burger T. van Teutum, christenleraar te Gouda.

Art. 4, helemaal mee eens, ieder voor zich.

Art. 11/art 2: men verplicht zich tot de alg. wetten van orde en men deelt in de voordelen en de alg. werkzaamheden.

Art. 27: het betekent dezelfde leraar te zijn als alle leraren zijn van de Sociëteit.

Art. 28: de geest van de wetten is hierboven weergegeven. Mocht uw vriend argwaan hebben is het ongewoon om deze op te sturen, maar voor zover ze de remonstr. Br.schap aangaan, kunt u ze zeker wegnemen.

Art. 3 beroepsvoorwaarden: die bepalingen gaan over de wijze van stemmen bij de gemeente en kerkenraden, de verkiezing van de kerkenraadsleden, regeling van hun werkzaamheden, het alg. predikantschap v.d. leraar met een woord over het huishoudelijk en financieel bestuur v.d. gemeente.

Art. 8: de Remonstr. Br.schap moet alleen de wijze van verkiezing nagaan en bekrachtigen, en niet de verkozene.

Art. 13: Gemeente mag niet het tractement vermeerderen of verminderen, maar de kerkenraad vermoedt dat er vanwege de remonstr. Br.schap zeker nog een legaat kan komen van 4 á 500 gulden aan alle predikanten der Sociëteit. Wanneer dit voor uwe vriend een overweging wordt, willen wij kijken wat we nog kunnen verkrijgen.

Art.25: de leraar kan zich in een derg. geval altijd op deze tractementsvoorwaarde beroepen: de bezittingen v.d. gemeente worden hiermee bezwaard, zolang als de leraar aanwezig was.

Op de vraag naar de ontslag- en verhuiskostenvergoeding, deze komen ten laste van de beroepende gemeente. We zouden echter graag van te voren willen weten hoe hoog die zijn.

Vrijbeurten kunnen we niet geven, zijn tegen de alg. wetten. Echter de leraar kan wel een protestleraar ter Kanzel brengen, maar dit stellen we niet echt op prijs.

Met dank voor uw moeite, Dokkum 6 september 1799 J. Hoekstra en T. Schonegevel.

De president meldt nog dat Hendricus Fransen op Rinsumageest bezwaar maakt tegen de citaten tot wederbetaling der onkosten, gemaakt ter bevrijding v.d. 9 pondematen land onder Murmerwoude door het laten uitgraven der chigorei. De kerkenraad geeft last a.d. procureur Johannes Tsogilo(?) om die zaak verder in rechten voort te zetten.

Blz. 171 Extra ord. vergadering op maandag 23 september 1799

Er is een brief binnengekomen van ds. van Teutum ten geleide v.e. brief van Ds. C. Aeyelts, predikant te Laren-Blaricum d.d. 17 september. Hij zegt dat als hij beroepen wordt, hij dit zal aannemen. Omdat er nu kerkenraadsleden afwezig zijn, wil men a.s. vrijdag om drie uur een vergadering beleggen om een 3-tal te benoemen, om meteen daarna om vijf uur alle stemhebbende leden bijeen te laten komen om te stemmen.

Blz 172 Kerkenraadsvergadering vrijdag 27 september om 3 uur p.m. D.i. een gecombineerde vergadering van de beide oude kerkenraden. Er wordt een 3-tal opgesteld:

1. Ds. C. Aeyelts, hervormd predikant te Laren-Blaricum

2. Ds. J. Roemer, remonstr. Predikant te Nieuwkoop
3. Ds. F. van Teutum, remonstr. Predikant te Gouda

Blz. 173 Vergadering v.d. mannelijke eden v.d. Verenigde Doopsgez. en Remonstr. Gemeente, genaamd de Christelijke op 27 september 1799 om 5 uur.

De brief van Ds. Aeyelts aan ds. van Teutum (=neef) wordt voorgelezen: hij vertrouwt er op dat het weduwenpensioen van 75 gulden p.j. nog aangepast kan worden en dat hij nog niet weet hoe het met zijn ontslag zal gaan. Hij stelt voor om de benoeming vóór maandag 7 oktober 1799 (de laatste Classisbijeenkomst in Amsterdam van 1799) te regelen. Hij kan dan daar zijn ontslag vragen en bij weigering, nemen. De kosten daarvan kent hij niet, maar zullen niet meer dan 240 gulden zijn. Hij zal ook een geschikt vaartuig zoeken voor de verhuizing, de kosten weet hij nog niet.

Dan zegt de president, dat er nu de verzekering ligt dat Aeyelts een beroep zal aannemen, en stelt de vergadering het 3-tal voor, waaruit eerst een 2-tal (Aeyelts en Roemer) gekozen worden, waarna schriftelijk met alg. stemmen tot leraar wordt gekozen ds. Aeyelts op voorwaarden zoals bij de kerkenraad en de gemeente zijn goedgekeurd.

Dan leest de president nog de brief van 12 augustus j.l. voor van de Friese Doopsgez. Sociëteit (zie blz 150) en daarna het antwoord door de kerkenraad ontworpen, luidend aldus:

Blz.177: Onze brief van 7 july blijft onverkort van kracht. U moet maar zeggen of wij op grond van dat aanbod lid kunnen worden of niet. Deze brief kan weggestuurd worden.

Extraord. Vergadering v.d. kerkenraad op 27 september om 7 uur p.m.

De beroepingsbrief wordt gelezen en getekend. Brief luidt aldus:

Blz.180: Wij haasten ons u te berichten dat gij door de leden verkozen zijt tot hun leraar. Wij verzoeken u wanneer u het beroep aanneemt de 2 gelijkkluidende verklaringen (art. 11 v.h. Contract) getekend terug te sturen, waarna wij deze verder zullen verzenden. Zodra wij approbatie v. deze beroeping ontvangen hebben, zullen we u daarvan kennis geven en uw overkomst reikhalzend verwachten.

Extraord. Vergadering op zondag 13 oktober 1799

Gelezen wordt de brief v. K.O. Gorter van de FDS van 1 oktober: uw antwoord maakt geen extra vergadering nodig. Gaarne zou ik voor 1 november een gunstiger antwoord van u krijgen, opdat ik als boekhouder me niet verplicht vinde de door uw gecommitteerde ingeleverde penningen terug te geven.

Er wordt besloten dat Gorter de gelden provisioneel onder zich kan houden tot de vergadering heeft besloten. Dit antwoord wordt verzonden op 13 oktober 1799

Ook de brief van ds. Aeyelts van 4 oktober j.l. dat hij het beroep aanneemt, wordt gelezen:

Blz. 186 Blaricum 2 oktober 1799

Acte van aanneming luidt als volgt:

Ds. Aeyelts door de Ver. Chr. Gem. te Dokkum op 27 september 1799 benoemd tot leraar, verklaart bij deze: 1) dat hij deze beroeping onder bekrachtiging v.d. Remonstr. Kerk heeft aangenomen 2) dat hij zich aan de voorwaarden v.h. Contract van vereniging en alzo met de Remonstr. Broederschap, van 10^e may 1798 onderwerpt en inzonderheid zich verbindt tot nakoming der art. 2 en 3, 4 en 5 en 28. 3) dat hij aanneemt het lidmaatschap v.d. Remonstr. Broederschap en haar grote vergadering. 4) dat hij het hele jaar door op elke zondag tenminste eens zal prediken.

De president v.d. kerkenraad heeft deze op 7 oktober ontvangen en dezelfde avond doorgestuurd naar de kerkenraden van A'dam en R'dam met één v.d. twee bovengemelde acten om bekrachtiging van dit beroep te vragen.

Op 13 oktober komt er een brief terug van Rotterdam: ze gaan akkoord (getekend Theodoor Frits en Willem Landmeter). Op 16 oktober Waddinxveen gaat akkoord, op 17 oct. Zevenhuizen akkoord, 19 oktober Oude Wetering en op 20 oct. Zoetermeer.

Blz 190 Extra ord. vergadering op vrijdag 4 november 1799

Onderwerp is: het rapport v.d. Commissie op 22 oktober 1798 benoemd om tot schikkingen tussen de verschillene kerkgenootschappen in de stad te komen over de naasting der publieke kerkgebouwen enz. ingevolge de acta van Staatsregeling des Bataafs Volk.

Men kwam voor het eerst bij elkaar op 30 oktober 1798 op het Stadhuis. Aanwezig waren van onze commissie, Romkema, Overbeek en Schonegevel. De gecommiteerden van de Gereformeerde burgers Djurrema, Posthumus, Hoornsma en de Roomse burgers Paping, Renze de Vries, Gatze Proce (of Reve??)

Voorgesteld worden de vlg. voorwaarden:

Art. 1) De geref. kerk koopt de kerk, de kerkenkamer, het binnenwerk der kerk, het orgel en de 2 pastoriehuizen voor de taxatie van 12.000 gulden. Bovendien zal aan de stadskas betaald worden aan reparatiekosten 118,19 gulden.

Art. 2) De betaling zal geschieden in 10 termijnen, jaarlijks 1/10 gedeelte der gehele som. De eerste keer op 12 mei 1799. De reparatiekosten zullen meteen op 12 may in de stadskas worden vergoed.

Art. 3) T.a.v. de begraafplaatsen zal alles blijven bij het oude.

Art. 4) Per 1 november 1798 wordt de geref. Gemeente eigenaar van het bovenbeschrevene.

Blz. 193 Verder wordt besloten dat alle 3 gemeenten elk een lijst opmaken van het aantal zielen dat tot hun gemeente behoort, dat de ingekomen lijsten door de andere gemeenten worden ingezien, zodat in een volgende bijeenkomst met de stadsgemeente het relatieve getal der zielen zal worden opgemaakt teneinde te bepalen hoeveel de Gereform. Kerk aan elk der 2 andere kerken moet uitkeren.

Op 29 april 1799 komt men weer samen op het stadhuis. Nu worden de zielenaantallen vastgesteld op 2544 voor de Gereformeerden, 153 voor de Ver. Chr. Gemeente en 242 voor de Roomschen. Er moet dus uitgekeerd worden aan de Ver. Chr. Gem. 624,14 gulden en aan de Roomschen 988 gulden.

Hiervan zal een afschrift worden gemaakt dat in de volgende vergadering getekend zal worden.

De derde bijeenkomst is op 16 may 1799. De raad leest het akkoord voor, waarbij de eerste 3 artikelen gelijk zijn gebleven en bij het 4^e toegevoegd is dat de graven die de stad toebehoren aan het genootschap der Gereformeerden overgaan, ingevolge de publicatie van het uitvoerend Bewind behelzende dat de kerkhoven moeten blijven bij de kerk.

De bedragen werden door de raad conform vastgesteld. De hele acte is getekend door de kerken, de gemeenteraad, de verschillende commissies en het stadszegel is er ad causis aangehecht, Acten Dockum 16 may 1799. Hiermee hebben de andere kerkgenootschappen voor altijd afstand gedaan van aanspraken op vermelde kerkgoederen.

Nu blijkt echter dat de Gereformeerden niet willen tekenen, omdat ze menen benadeeld te worden. De Gemeente Dokkum vindt dat ze daarmee eerder hadden moeten komen en daarmee werd de samenkomst gesloten. Onze gecommiteerden leggen het gezegelde contract voor en menen daarmee aan hun opdracht te hebben voldaan. Was getekend: Taco Schonegevel, J. Romkema, H. Overbeek, Dokkum 1 november 1799

Blz. 196 Er wordt besloten een brief te schrijven a.d. Commissie uit de gemeente der Gereformeerden te Dokkum ter naasting van de publieke kerkgebouwen, waarin nakoming van het contract wordt opgeëist. Brief was getekend door J.F. Hoekstra en T. Schonegevel.

De scriba meldt nog dat hij op 28 oktober de bekrachtiging des beroeps van ds. Aeyelts heeft ontvangen en nog dezelfde avond heeft doorgezonden aan de beroepen leraar. Hierna wordt de vergadering gesloten.

Blz. 198 Extra ord. vergadering donderdag 21 november 1799

De president meldt dat ds. Aeyelts de 14^e dezer met zijn meubelen is gearriveerd en stelt voor hem hedenavond in deze vergadering uit te nodigen. Daarna gaan 2 leden der vergadering naar zijn huis.

Vervolgens doet de president kennis van het antwoord van de Commissie ter naasting der Publieke Kerkgebouwen: Zij willen vooralsnog niet betalen. Als reden noemen zij het feit dat het kerkhof aan het naastend kerkgenootschap is toegewezen en zij daarvoor een matige vergoeding willen hebben. Ze hebben al een rechtsgeleerde geraadpleegd, maar nog geen antwoord gekregen. Was getekend, Dokkum 7 november 1799, Albert van Loo en O. Gosling, secr.

President en scriba hebben op 11 november een antwoord gestuurd: "u wilt hierover nog een samenkomst houden, dan is het ook aan u om deze te beleggen. Aan de spoed waarmee u dat doet, zullen we uw gezindheid afmeten. Overigens vinden wij dat de Roomschen ook voor deze samenkomst uitgenodigd moeten worden.

Ds. Aeyelts komt nu in de vergadering, waarna hem het Reglement van orde, opgemaakt op 19 augustus 1798, wordt voorgelezen, opdat hij weet dat t.g.v. dit Reglement hem ook wordt opgedragen de post van president van de kerkenraad. Hem wordt dus verzocht om bij de eerstvolgende kerkenraadsvergadering zich met die post te belasten. Ds. Aeyelts neemt dit aan, waarna de notulen worden vastgesteld en de vergadering gescheiden.

Op 24 november 1799 heeft ds. Aeyelts zijn intrede gedaan.

Judith Ariëns Kappers